

Nieuw in functie

Door Jasmin Sharif

‘Hoe vormt beeld ons idee van hoe de wereld in elkaar steekt?’

Interview met Zippora Elders

Sinds medio april 2026 is Zippora Elders Tahalele algemeen en artistiek directeur van het Nederlands Fotomuseum. Een uitdagende rol bij een culturele instelling die uit een lastige tijd komt en onlangs – met een omvangrijke collectie van 6,5 miljoen objecten – verhuisde naar een nieuwe locatie: pakhuis Santos op Rotterdam-Zuid. Hoe ziet ze haar kersverse directeurschap?

Fotografie: Coco Olakunle

‘**K**ijk, ik voel inspiratie om te beginnen én vind het spannend’, vertelt ze. ‘Want zoals je weet, is er behoorlijk wat gebeurd bij het Nederlands Fotomuseum.’ De vorige directeur is door de Raad van Toezicht uit haar functie gezet na signalen over de werksfeer, waarover momenteel een rechtszaak loopt. ‘Waar het nu om gaat, is dat we met z’n allen moeten uitvinden: hoe kunnen we gezond de toekomst in? Ik zal daar zelf een passend voorbeeld van moeten zijn, maar ik wil ook openheid creëren omdat we met z’n allen een complex proces doormaken. Tegelijkertijd heeft een museum dat zo iets meemaakte ook iemand nodig die er stevig staat. Dus ik denk dat ik tussen deze verschillende krachten ga schipperen.’

Zippora komt uit een creatieve familie, waar iedereen vroeg of laat wel een gitaar of ander instrument oppakte. Zij was meer een lezer. Als kind ging ze mee met de optredens van haar moeders dansgroep, waar ze hielp met kostuums of zich boog over het licht en geluid in de zaal. ‘Eigenlijk deed ik op mijn zevende al productie achter de schermen,

als ik niet achterin de kleedkamer zat met een boekje.' Na een studie kunstgeschiedenis en museumconservatie bewandelt ze haar weg in de kunstwereld als vanzelfsprekend.

In haar vorige functie was Zippora senior curator bij het Van Abbemuseum in Eindhoven. Daarvoor werkte ze bij Gropius Bau, een voor-
aanstaande instelling voor internationale kunsttentoonstellingen in Berlijn. Voordat ze naar Duitsland vertrok, was ze zes jaar lang directeur van Kunstfort bij Vijfhuizen, forteiland voor kunst, erfgoed en ecologie. 'Dat was kleinschaliger dan het Nederlands Fotomuseum, maar ik herinner me wel dat ik 's ochtends wakker werd, en het eerste waar ik aan dacht de begroting was', zegt ze met een blik die haar terug lijkt te voeren naar die tijd. 'Als directeur draag je veel verantwoordelijkheid. Ook emotioneel. Daar zat destijds nog wel een leercurve, om die stress af te leren schudden.'

Eerlijk zijn over wie ze is en wat ze kan is een belangrijk uitgangspunt voor haar. 'Mijn energie is – door een fysieke beperking (red.) – niet wat die tien jaar geleden was. Het *outdated* idee van een directeur die zeventig uur werkt en al het andere laat vallen, dat ga ik niet zijn. En dat wil ik ook niet zijn. In leiderschap vind ik het belangrijk om oog te houden voor mijn omgeving. Wat hebben mensen in bepaalde levensfasen nodig om verder te komen in hun ontwikkeling? Misschien helpt dat ook nog eens tegen burn-outs, die er best veel zijn. Juist in deze sector.'

Terug naar de basis

Met fotografie maakte Zippora kennis in haar tijd als curator bij Foam en het Stedelijk Museum Amsterdam. 'Maar ik werk graag met meerdere disciplines. Dus: waar raakt fotografie aan kunst in de breedte? Hoe vormt beeld ons idee van hoe de wereld in elkaar steekt?' De afgelopen tien jaar kwam er in het culturele veld meer aandacht voor representatie: een complex begrip. 'Dat kan gaan over verhalen die je met bepaald beeld vertelt, maar je kan ook een stap terug doen, de diepte in.' Ze vertelt over fotografie als

technologie en de inzet van beeld voor propagandistische doeleinden, wat raakt aan de huidige realiteit van geopolitieke onrust. 'We leven in een tijdperk waarin je soms niet meer weet wat "waar" is. Dan moet je eigenlijk terug naar de basis van het ontstaan en vastleggen van beeld. Musea, culturele instellingen en kunstenaars kunnen enorm helpen met het duiden van wat we nu allemaal meemaken en in welk moment van de geschiedenis we nu zitten. In de wirwar van informatie, die vaak ook nog gestuurd wordt door groot geld, helpt het om te vragen: waar hebben we het nu eigenlijk over? En wat is onze rol? Binnen een museum is collectie en programmering samenbrengen in één visie dan ook een belangrijk artistiek kader.'

Naast haar directeursrol is Zippora actief in verschillende raden, jury's en GroenLinks (nu PRO, red.). 'Ik denk dat het best goed is om er ook iets vrijwilligs bij te doen, en dan niet alleen maar raden van toezicht. Flyers ophalen of koffiezetten – ik vind dat wel fijn.'

Cureren, leiderschap en maatschappelijke betrokkenheid vormen de hoofdlijnen in Zippora's loopbaan. 'Ik denk dat het allemaal wel bij elkaar past. Het overstijgende denken over wat verbeelding en creativiteit kunnen doen in een samenleving zie ik als essentieel.' Het verschil met Zippora tien jaar geleden? 'Toen was ik wel echt een workaholic. In die zin is het nu wat gezonder en heb ik meer rust en vertrouwen. Ergens vind ik het ook jammer: ik houd veel van nachtcultuur en dat gaat nu fysiek niet. Maar goed, dat is ook een beetje ouder worden.' •

Jasmin Sharif

maakt programma's, podcasts en doet onderzoek bij de Boekmanstichting. Fotografie: Jamaine Festen